

GÁBOR FELICIA
Csángó élet

E kanna víz

A rózsaszín poharat kérem. Én is rózsaszín poharat kérek. De csak egy van, válaszolok.

Asztalunk körül hat gyerek ül. Két fiú és négy lány. Ebből két kislány, majdnem egyidősek. És mindkettőjük kedvence a rózsaszín. A lányom jogosnak tartja, hogy övé legyen a rózsaszín pohár, hisz ő itthon van, a vendég kislány a keresztlányom. Ő szintén azt akarja, és ő is jogosnak tartja, hogy ő kapja, mert ő a vendég. Szerencsére abból már nincs vita, mit isznak, mert az ebédhez, vacsorához kizárólag vizet ihatnak. Így egyéb, szörp vagy üdítő nem jöhet szóba. A többiek is felsorolják, kinek mi a kedvenc színe, és aszerint megy a pohárosztás. Péter kedvenc színe a zöld, Balázs a kéket kéri, Zsófi a világoskéket, Eszter a sárgát. A két kicsi nem tud megegyezni. A megoldás még egy rózsaszín pohár lenne. De az nincs. Így perceken keresztül azon egyezkedünk, mi lenne a megoldás. Végül Péter elmondja a megoldást. Először igyon a rózsaszínből, aki szomjas, majd anya mossa el a poharat, és igyon a másik is. A nagylányok kuncognak. Egy pohárból isznak a kicsik. A kicsiknek, úgy látszik, ez a megoldás tetszik. És természetesen az egyikük már most szomjas. Valószínű, hogy az étkezés során többször kell majd elmosnom a poharat. De az nem baj. Fő a békeség.

Mindenki eszik végre. És mindenki ihat kedvenc színű poharából. És mivel nyugalom van, elmesélhetem nekik a csángó víz történetét. Ami a hegyből jön. Beleszövök persze egy vízfakasztó tündért is. És a kút szellemét. Hisz nekik így érdekesebb. Buzgón esznek. Isznak. Kacarasznak a mesémen. És néha visszakérdeznak. Ez igaz?

Vízünk a kútról volt. Amikor az iskolából hazajöttünk, elmentünk a kúthoz. Idősebb testvéreim nagyvödörrel, mi fiatalabbak kicsivel. Kút kerekével felhúzták a vizet. Azt még én is meg tudtam csinálni. Csak a vizet nem tudtam átönteni scsuturából a vödörbe. Mert a kútba kellett hajolni, egyik kézzel a scsuturát dönteni, a másikkal pedig az üres vödört fogni. És ez bizony nehéz feladat volt egy hétévesnek. Főleg, ha a kút mélyébe néztem. És eszembe jutott az a sok mese,

amiket a kút szellemeiről hallottam. A vízfakasztó erdei tündérekről. A másvilágba repítő kútfenekről.

Kicsi koromban a kút és a körülötte lévő tér központi helyet foglalt el életünkben. Kútnál állt meg a busz. Kútnál talákoztunk a többiekkel. Kútnál randiztak a fiatalok. Kútnál adták az elpirult leánykának az első csókot. Ott sötét volt. És mégis világos. Ott volt pad. És még inni is lehetett. Kútnál találkoztak a szomszédok. Ott adták-vették a friss híreket. Víz mindenkinek kellett. És szinte mindenki a kúthoz jött. Akkoriban nagyon kevés házhoz volt bevezetve a víz. Most persze ez nem újdonság.

A víz volt az életünk. Abból főztünk. Azt ittuk. A vizesvödörnek külön helyük volt. Két vödör között ott volt a vízivó kanna. Jó nagy. Fél literes, és fémből van. Ezt csak arra használtuk, hogy vizet igyunk.

Vacsoránál, a terített asztra anyám odakészített egy kanna vizet. Apámhoz volt közel. Ha szomjasok voltunk, akkor kértünk inni. És ha apám úgy ítélte meg, hogy már eleget ettünk, odaadta a kannát. És sorban ittunk. A kanna körbement. Egy szájról a másikra. Ha kifogyott, anyám már szaladt is ki megmeríteni. Néha türelmetlenkedtünk, hogy mikor érünk sorba. Mikor ihatunk már végre. De csak úgy magunkban. Nem szoltunk. Legfeljebb egymást könyökkel megrugdostuk. De nem veszekedtünk. Nem mertünk volna. Ott volt apánk.

Asszony, hozz e kanna vizzát.

Mindenki jóllakott. Jöhet az ivás.

Egy kannából. Szájról szájra.

Rózsaszín pohárról még csak nem is álmodunk.

Elsőáldozás

Ezerkilencszáznyolcvanöt. Május. Lújzi-Kalagor a legszebb ruhájában pompázik. Virágok mindenhol. Minden kertben virágozik a fehér, rózsaszín bazsarózsa. Az illatos bazsalikom az utcát is elárasztja. A természet felébredt. Most van az elsőáldozás.

Nyolcéves vagyok. Velem együtt százhusz gyermek elsőáldozó. Az egész falu erre készül. Mintha a virágok is erre virágoztak volna ki. Mi már fél éve járunk elsőáldozói hittanra. És misék után mindennap énekpróba van. Annyira nagy az izgalom. Fehér ruhákban leszünk. Akinek nincs fehér ruhája, az a plébánián kölcsönözhet. Nekem van. Mert a nővéreimtől örököltem. Még anyám varrta Lucsinak. És minden évben szinte volt elsőáldozó leánya. Ilyenkor kimos-ta, kifehéřítette, egy kicsit mágápretálta, és kivasalta.

Idén engem a nővéreim készítenek el. Ők mossák a ruhám, vágják a hajam. Körmeimet súrolják. Ilyen tiszták még sohasem voltak a lábkörmeim. Mivel már elég meleg van, a közánban kint, az udvaron melegítenek vizet. Esővizet. Mert az jobban mos, és a hajnak is sokkal jobb. És bent a kertben beleöntik egy cseberbe. Csalánsampont hoznak, és még egy illatos szappanmaradék is akad, amit még Lili hozott haza Kovásznáról. Cseberbe ültetnek. És mosnak. Egyik a körmeim. Másik a hajam. A térdem csupa seb. És a szappan, az csíp. De nagyon. Nővéreim csak nevetnek. Annyira nem is fáj, igaz. Ők is azt mondják. Aki szép akar lenni, ne panaszkodjon, mondják. Olyan lesz, mind e nyírjasza, mondja Angéla. Máglátod. Kikészítünk szépen. Szép akarok lenni. Meg sem mukkanok. Nem is merek. Alig várom a holnapi napot. Holnap lesz az elsőáldozás.

Az egész katekizmust kívülről fújom, már akkor tudtam a felét, mikor még el sem kezdtük tanulni, mert idősebb testvéreimet sokszor hallottam, amint anyám kikérdezte őket vagy ők egymást. Az összes imádságot is tudom, mert azokat minden este elmondjuk. Lefekvés előtt. Holnap nagy nap lesz. Új szándalom van. Fehér. Új harisnyám is van. És fehér ruhában leszek. A fejemen pedig egy kis, fehérvirágos koszorú. Művirágokkal. Bárcsak igazi virágból fonnánk koszorút. Fehéret. Bazsalikomot is fonnék bele, hogy illatos legyenek. Mikor igazi nyírjasza lesz, akkor fonhatsz, mondja a nővérem. Az esküvőmön virágból font koszorúm volt. De már nem csak fehér. És bazsalikom sem volt benne.

Szinte semmit sem alszom az izgalomtól. Végre másnapra virrad a nap. Felöltöztetnek. Úgy benéznék a tükkörbe. Tudom, hogy bűn, ha szépnék láthatom magam. Hisz most tanultuk, ne legyünk hiúk. De, mikor egy pillanatra egyedül maradok, bemegyek nagyházba. Ott van anyám fésülködőasztala. Talán még ő sem tudja, mire való. Apámtól kapta esküvőjükre. Abban láthatom egész alakom, ha felállok egy támburétra. Olyan szépnék látom magam. Akár egy angyal. Gondolom. És eszembe jut Gabi, a meghalt kicsi testvérem. Aki így nézhet ki most fent a mennyben. Nagypám azt mondta. Angyal ő. Akarok egyet pördülni, de lábom a hosszú ruhámba fonódik, és lezuhanok a székről. Beront egyszerre anyám, nővéreim, kérdezik, nincs semmi bajom? Nem tudom, fáj-e valamim. Anyám nem szól semmit, pedig azt hittem, megszid.

Elindulunk a templomba. Korábban kell ott lennünk. Nekünk, áldozóknak. Az egyik nővérem jön velem, Lucsi. A többiek csak később. Útközben talál-

kozom barátnőimmal, akikkel együtt áldozunk. Olyan szépek ők is, mint én. Mónikának városi ruhája van. Amibe csipke is van varrva. Nem irigykedem, mert az enyém is nagyon szép. Templom előtt már nagy a tömeg. Mi, gyerekek felsorakozunk. A többieknek be kell menni. Kijönnek a papok. Ma hárman miséznek. Fehér ruhában vannak ők is. Arany díszekkel palástjukon. Azt gondolom magamban, ők lehetnek a szentek, mi pedig az angyalok. Ministránsak is vannak, sokan. Talán még tizenötön is.

Elindulunk. Elöl egy keresztet vivő ministráns, majd mi követjük, hátul a papok és a többi ministráns. A templom teles-teli van. Mindenki ott van a faluból. Egy üres sávot hagytak nekünk, hogy bevonuljunk. Olyan egyenesen megyek, ahogy csak tudok, még a fejem sem forgatom sehová. Úgy érzem, engem néz mindenki. A tenyerem izzad. Félek, hogy a gyertya, amit fogok, mindjárt kicsusszan.

Végre megérkezünk a helyünkre. Elöl, azoltár előtt vagyunk. Már nagyon sokszor elpróbáltuk ezt a bevonulást. És mindnyájan tudjuk, hol a helyünk. A mise elkezdődik. Egy kicsit megnyugszom. A szívem nem ver már olyan hevesen. Minden úgy zajlik, ahogy a próbákon. A prédikáció alatt azonban elkezdek szédülni. Nem kapok levegőt. És elsötétül egyszerre minden. Annyira félek, hogy elesek. Nem merem letérdelni. Állni kellett. S a pap is mondta, ne mozgolódjunk. Zúg a fülem. Már azt sem hallom, amit a pap mond. Szédülök, és nagyon melegem van. Összeszorítom a fogam. És mikor már úgy érzem, elesek, megkapaszkodom a mellettem lévő kislányban. Rögtön leszek jobban, vagy talán csak pár perc múlva, nem tudom. De szerencsére nem estem el. Lassan hallani és látni kezdek. Csak melegem van még mindig.

A prédikációnak vége. Mi jövünk, fogadalmat kell tennünk, majd egyesével áldozunk. Eseménydús a következő óra, már nem érzem magam rosszul. A mise végén, a nagyok közé kerülünk. Ezen túl gyónhatunk és áldozhatunk mindig. Lefényképeznek a szentképpel és kereszttel, ami a kezemben van, a testvéreimmel, a nagymamámmal. A keresztanyám nem jött el. Ő városi, és oláh. Neki ez nem fontos. Gondoltam, így kell ez, hogy legyen. Nem is hiányzik. Ott vannak testvéreim, nagynénjeim, a nagymamám. Az egész falu. Mindenki látott fehér ruhában vonulni. Mind e nyírjasza.

Otthon még kicsit lehetek a fehér ruhában. De anyám szól: Vegyétek csak lá. Majtég hirkapcc felmászik e fára banná. Még álszakassza. Pedig nem is másztam volna fel a fára abban a ruhában. Amikor aztán leve-

szik, felszabadultan megyek ki a barátnőimhez, hogy megbeszéljük, kinél mi volt. Hogy rosszul lettem a templomban, nem mondom el senkinek. Nem, mert szégyellem, hanem mert még akkor elfelejtem. És talán eszembe sem jut, ha ma nem jutna eszembe.

Kettőezer-tizenkettő. Doroszlón vagyunk. Férjem falujában. Egy másik országban. Egy másik templomban. Keresztlányom, Anett elsőáldozója van. Egy hete itt vagyunk, és olyan lelkesen készül és izgul. Nem is nagyon érzem át izgalmát. Csak ma, amikor templomba léptek, ők négyen, az elsőáldozók, hófehér ruhájukban lépkedtek az oltár elé papostul, az emlékek megrohmozottak. Egyszerre voltam szomorú és boldog. Megkönnyeztem.

Tenyerem izzadt. És csak sírtam. És néztem a kis angyalokat.

Akik pont olyan szépek voltak, mint mi akkor, Kalagorban.

Kérdezem anyámat. Mám, milyen volt otthon az elsőáldozás? Mert idén is volt, mint minden évben. És nővérem, Lilianának Francesca lánya is elsőáldozó volt. Gyejjjjá, elnyújtva a végét, mondja anyám. És mintha látnám is az arckifejezését. Árós szép volt, mámokám. Mind a nyírjászescskák, olyan szépák voltak a lianykescskák. Kölykök es, mát azok es fájérbá voltak. A tamplam es áróst sok virággal vot kikészítvál. Sa misét három papas kimondta. Áróst sok ember vot. Dá most kicsiscskén áldoztak. Mánnyn, mám? Kérdezem. Há, úgy nágyvánen. Mát most ninscsán annyi kiscská, mind mikor tük votatok kiscskescskék.

Kalagorban, negyvenen. Doroszlón négyen.

Elsőáldozók. Angyalok.

Kettőezer-tizenkettőben. Itt lent, a földön.

Fogak

Nem volt fogkefénk. Nem is tudtam, hogy van olyan. Akkor hallottam róla először, amikor nővéreim más városokba mentek tanulni. Akkor fogkefét is vinniük kellett. És mit csinálsz vele? Kérdezte Péter öcsém Máriától. Mosom a fogam. De előtte be kell szappanoznod? Folytatódott a kikérdezés. Nem. Képzeld, van fogkrémem is. És, hogy jobban szemléltesse, egy kicsit kinyomott a tubusból az ujjbegyére, de épp egy kicsit, nehogy kárba vesszen. És mindannyian megszagolhatuk. Nekem tetszett az illata. Menta illatát éreztem, olyan volt, mint a vadmentáé, kint a Kálvárián, amikor fentről nem gyalog jöttünk, hanem hemperegtünk.

Gurultunk lefele. Ilyenkor az egész ruhánk mentaillatú volt. Meg, gondolom, nővéreim bosszúságára, akik a ruháinkat mosták, jó zöldek is. Sok napig ragadt ránk a menta. Mondhatnám, nagyon tetszett az illata. Bár azt, hogy a számba kell tenni, el sem tudtam képzelni. Péter öcsémnek is tetszett, de Adrián csak annyit mondott: bűdös. Jaj, mint Kolta Anti, olyan az a kölyök. Szokta sokszor anyám mondani, amikor Adrián finnyáskodott valami enivalónál. Kolta Antit, az anyám apukája lévén, keményfejű, erős egyéniségnek tartották a faluban. A lovai es cscsak e fálé mennák, mind a gazdájuk, mondták néha nagyapámról. Nem csoda, nem is olyan nagyon rég rájöttem, hogy nagyapám teljes mértékben, egyenes ágban székelyföldi leszármazott ember. Azaz székely. Addig identitásomban szerepelt a román, aztán a bozgor, majd a csángó, majd Csíkszeredában elmondták, hogy csángó magyarnak kell lennem. Magyarországon már kategorizáltak, északi csángó vagyok, Budapesten aztán kiderült, moldvai magyar vagyok. Amint Kolta Antit, a nagybajuszos, székelyes ruhába öltözött ifjú legénykét megpillantottam a nagyanyám padlásán talált ládában, egy csapásra elillant a kissé romantikusra sikeredett, képzeletbeli identitásom, miszerint a nagy vándorlásból lemaradt csapatok leszármazottja vagyok. Persze a másik nagyapám által még ezt az elképzelést éltethettem. De így is osztoznom kellett a büszkén, későn talált identitás megnevezésére. Ó. Ez ne fájjon. Mondta az egyik ismerősöm, annyi fehér folt van még a történelmetekben, történetekben. Még alakulhatsz sok mindenné.

Mari, minden vasárnap kell fogat mosnod? Kérdeztük, mert arra gondoltunk, biztosan misére menet előtt kell használni. Dehogy. Mindennap kell. Elszörnyülködtünk. Minden nap? Hirtelen az a vágyam, hogy itthonról elmenjek, máris tovatűnt. Milyen buta szabályok. Fogat mosni minden nap. Mint a kezünket és lábunkat, azok is piszkosak lesznek, mondta a nővérem. A fogakat is mosni kell. De mi nem eszünk földet, válaszoltuk. Mitől lenne piszkos. Erre már ő sem tudott mit mondani. Meg kell mosni mindennap, és kész. Amikor Csíkszeredába mentem, nekem is lett fogkefém. Meg fogkrémem is. Mentolos. Vettek a nővéreim nekem is. Azt viszont senki sem mondta, mi a teendőm velük. Szépen beraktam a szekrényembe. Gondoltam, legalább nem fogy el a fogkrém.

Első reggel mentem arcot mosni a fürdőbe. Közös fürdőink voltak. Öt mosdó az egyik oldalon, öt a másikon. Nyolc foglalt volt. Mindegyiknél fogmosás ment. Fél szemmel, arcmosás közben, lestem a lányokat.

Mindenkinek habzott a szája, és köpködtek. Nem tetszett. De, gondoltam, majd kilesek egy olyan időpontot, amikor nincs senki, és én is kipróbálom. Délután senki sem volt bent. Most, gondoltam. Rátettem a fogkrémet a fogkefére, mert Mária azt mondta, hogy nem szappant teszünk rá, hanem fogkrémet, és elkezdtem bekeni vele a fogaim. Teltek-múltak a napok, minden reggel bekentem a fogaim, és vízzel kiöblítettem, majd kiköp-tem. Míg egy szép napon az osztályfőnökünk, aki hármásával vitt a lakására minket, engem is elvitt. És akkor megmutatta, hogyan mossuk a fogunkat, hogyan vágjuk a körmünket, és hogyan kell haját mosni a mosdónál. Mert fürdők a kollégiumban is csak a pincében volt, és egyszer egy héten volt meleg víz.

Amikor otthon meglazult a fogunk, és ki akart esni, azt hallottuk, hogy a padlásra kell feldobni. Azt is tettük, és annak érdekében, hogy ne vesszen el, vagy, hogy ne adj Isten lenyeljük, egy cérnával megkötöttük a lazuló fogunkat. A cérna másik felét pedig a kilincse-re kötöttük. Az egyikünk becsukta az ajtót, és a fog kirepült a szánkból. De volt, hogy csak kihúztuk egymásnak, és gyorsan feldobtuk a padlásra.

Mámé, mánni fog láhát a hiúba, mondtam anyámnak nyáron. Oda hánytuk az agésziket, mikor kiscskék votunk. Gyeja. Niscs e fog es. Sepregettem fenn nihány ásztándájá, dá nám láttam egyját es. Pedig én tudom, hogy sok fogat dobtunk fel a testvéreimmel. Ezen töprengve, gondoltam, felkeresem a nagy hiút, ahová nem könnyen jut fel az ember, mert a nagy ház padlása, és csak egy magas létrával közelíthető meg, amit be kell vinni, odatámasztani, és valakinek fogni, miközben rámászok. Gyerekkoromban ez a hiú volt a határ az ég és a föld között. A valóság és képzelet között. Minden, amit esténként az eszemben költöttem, és a testvéreimnek meséltem, onnan indult, és ott végződött. Mint a mesebeli, égig érő fa. A padlás az volt. És most, amikor anyám mondta, hogy bizony, ő nem találkozott fogakkal, a gyomromban bizsergést éreztem. Muszáj volt megnézni.

Könnyű nyári ruhában másztam fel a végtelenségbe. Több mint negyven fok volt. Babakori, gyermekkori és talán még azelőtti emlékek mindenkiről. Ruhák, játékok, iskolai füzetek, könyvek, képek. Mindenféle rendszerezés nélkül. Csak az idő múlása rendszerezte őket. Ami már nem kellett, az felkerült oda. Sorba. Könnyen megtaláltam az én kupacomat, ami tartalmazta az imádott mesekönyveimet, a kézzel varrott ruhákat a csutkababáimra, csúfolódó verseket az öccseimre, a Csíkszeredában összegyűjtött köny-

veket. Levelezésemet a barátnőimmal, testvéreimmel. Először csak görnyedtem a dobozok, zsákok felett. Majd leguggoltam, aztán az egyik gerendára leültem. A napfény beszűrődött a szellőzőnek hagyott ablakocsákban. Egyszerre volt izgalmas és ijesztő ott lennem, ahol gyermekként ezer meg ezer történet lejátszódott. Tündérekkel, általam elképzelt lényekkel. Néha nevettem. Néha könnyek jöttek a szemembe. A ruha rám ragadt. És néha a torkom is kiszáradt. De aztán nyeltem egyet, és egy zsákkal odébb ültem. Mennyi emlék. Neccsak, Felicsire hogy kacagozzik, mondta lent anyám nővéremnek. Időm volt. És mivel egyedül utaztam haza, nem sürgetett senki. Csak éltem beletemetkezve a régi időkbe. Szemem már rég megszokta a fenti kevés fényt. Szinte már mindent láttam. Csoda, hogy egérrel nem találkoztam, gondolom, nekik sem volt látogatójuk mostanában, biztosan elbújtak előlem.

Az egyik könyves dobozban kotorásztam, amikor egy tojást fogtam meg. Ez lehetetlen, gondoltam. Hogy kerül ide fel egy tojás? Anyám már évek óta nem volt fent. És rajta kívül senki sem ment oda. Mégis egy tojást fogtam a kezemben. És igazit. Nem fából, és nem is húsvéti díszítettet vagy festettet. Egy sima tojást. Ekkor jutottak eszembe a fogak, amiért felmentem. Körülnéztem. A gerendák közötti kazettákban nem volt szigetelés felülről, csak szalmás agyag. Mindenhol vastag föld és por terület, mint egy szőnyeg. Meztőláb mentem fel, hogy a létrán el ne csússzak. Pirosra kifestett lábkörmeim izzó parázsként csillantak fel a porból. Mint valami szemek, gondoltam. És végig futott rajtam a hideg. Kerestem a szememmel. A talpammal. A lábujjaimmal tapogattam a puha port. De semmit nem éreztem. Fog nincs. Igaza van anyámnak. Visszaültem egy gerendára. És becsuktam a szemem.

Mínek keresem azt, ami már nincs? Gyerekkoromban azt mondták, ha ide feldobjuk, egy tündér elviszi. És a fogat hálásan megköszöni. Úgy, hogy szerencsét küld a fog gazdájára.

Lekiabáltam. Mámé? Lemennék. Neccsak oda, azt számítottam, ott maradsz, mondta anyám. Három órája vacc fenn. És nevetett hozzá. De amikor a tojást meglátta a kezemben, mághült a vérá, ahogy ő később elmondta. Áz hunnét van, mámokám? Kérdezte. E kártonba kaptam. Anyám letérdelt, összerakta két kezét. És esküdözött. Ő nem varázsolt. Nem csinál ilyen dolgokat. A csukmányt csak e gullány vihatéa fel.

Anyámat megöleltem. Felemeltem. Könnyes szemembe néztem.

Tudom, mám. Tudom, hoj kend nám vrözsil. Nám káll nákem ásküdüzni.

Még egy percre ránéztem a menyezeten becsukódott ajtóra. Egy fenti világ. Ott hagytam.

Mámokám, ninscs puterém kihányanni onnét a dolgokat. Tán nám szakad le eccer a hiú.

Námes káll, mámém. Hagyja ott őket, mondtam neki.

Pókhálós hajjal, bőrhöz ragadt ruhában, izzadtan és porosan átkaroltam anyám vállát.

Mosollyal a szám szélén, cinkoson a létrát két fejénél megfogtuk és kivittük.

A hiú.

Két világ között. Ott marad.

És ott maradnak fogaink is. Ha el nem vitték.

CZILLI ARANKA

gondolatok egy CT-vizsgálat előestéjén

*arccal a tegnap felé fordul
és vacog a sötétben
a gondolat:*

*a holnapi fényben
már ott lesz egészen
a nagyvilág
s aki virágot talált
és megszerette azt
csak az tudja óvni
a befelé nyíló szirmokat*

*arcát a párnába temeti
és könyörög a gondolat:
ha van isten,
szeresse a szirmokat!*

kapcsolat

*végtelenből végtelenbe
futunk egymás mellett
mint a vonatsínek
összekötnek talpfáink:
a gyermekek*

nyitott ablak

*sárba lógó nagylábujjad
körkörös mozdulatokkal
keresi a légység értelmét
mert neked minden csepp
égig ér
és fullaszt még az oxigén is
mert
miért is?*

*hirtelen
közénk ül a bizakodás
– szőkefürtű fiúgyermek –
s fizetetlen számláinkból
csónakokat tűröget
bukdácsolva viszi őket
a mából a tegnapba
a gondviselés habja*

*s ha
mögöttünk nagyapám
szárnyát-glóriáját felcsatolja
s magasba emel langyos kézfogással*

*akkor megmossa lábunkat a holnap
és gyermekünk elé már
mezítláb állhatunk*

határvidék

*úgy alszik, mint aki
baldog, hogy lekapcsolta az életet
hajnalhasadáskor befelé fordul
s magára húzza az eget*